

מסורת הש"ס

(א) כימי טו: קי: פ"ט וש"ן
(ב) מסכת כ"ח: ט"ז ד"ה
(ג) כ"ח: ט"ז
(ד) פ"ח ח"ה: ט"ז
(ה) כ"ח: ט"ז
(ו) כ"ח: ט"ז

הגרות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נחלקה
וכי בחשבונות הגלוס
נחלקה היתומים

הגרות הגר"א

(א) תורה כל י"ד א"ג
טו: י"ג וי"ד פ"ק ד"ס
כ"ח: ט"ז ד"ה וי"ד
מחמת ה"א וי"ד
י"ד וי"ד: ט"ז
ה"מ: ט"ז
ד"ה וי"ד פ"ק ד"ס
מ"י ע"ד:

לעני רש"י

טריקני"ש [טריקני"ש]
גור: י"ד: ט"ז
אשקנז"א: ט"ז

מוסף רש"י

הניחא למאן דאמר.
פלוניחא ה"ל כמחנה
(א) א"י אית ליה זוזי
לוקחא לפרעיה חובא לא
מצי מסלק ליה לבעל
חובא. מן ארעא. דבעל חוב
קדיש. שפיר. דמצי לממר
דחובא דיש בקרקע מטר
על חובא ע"ש שנתא. מלקח
ליה ללוקח ב"ח על כתי
דלוקח ולי א"י אמר לוקח
כ"י ל' מן ארעא שיעור
שנתא. דלמר ט"ה ד"י
ולא ידע בה עלא כרובא
(ב) ח"ו: ט"ז דלרע"ה מעיקרא
ד"ה ה"ו ה"ו ה"ו דנתא לה
על כרובא שיעור שקל שנתא
מ"ו ולא חלפתה ה"ל
והוה מסיק ביה שיעור
ארעא ט"ה ו"ש כ"י:
ארעא ט"ה ו"ש כ"י:
בגון דשדויה ניהליה.
ליה לבעל חובא אפוחיקי.
לא ארעא וכל חובא ח"ו
ליה ה"ו וזי ללוקח לא
ה"ו מצי מסלק ליה ו"ש
מ"ו: נחלקה היתומים.
ע"ש עליונים אלוניס
ז"ה מסכתא כ"ה מלקח
ז"ה הענין שנתא שיעור
חיתום. לפי שמדוקק
מחלוקים (מ"ב ט"ז.)

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

צו.

עין משפט
גר מצוה

ב"ב מ"י מ"י
מחלוקת מלוה וליה
ה"ל: ט"ז פ"ק ט"ז
ב"ב ג' ד' מ"י פ"ב מה"ל
גולה הלכה ד' וש"ן
השנתא וי"מ: ט"ז פ"ק
ע"ש ט"ז: ט"ז פ"ק ט"ז
ט"ז:
ב"ב ה' מ"י ט"ז הלכה ה'
ט"ז: ט"ז פ"ק ט"ז:
ב"ב ו' מ"י ט"ז פ"ק ט"ז
ט"ז:
ל' ד' ט' מ"י ט"ז הלכה
י"ג פ"ק ט"ז: ט"ז פ"ק
ט"ז:
ל"א י' מ"י ט"ז פ"ק ט"ז
ט"ז:
ל"ב ל' מ"י ט"ז פ"ק ט"ז
ט"ז:
ט"ז:

לא יכיל לך פרתו אלא מוס. ואי נמי הוה ליה זוזי ללוקח לא
מצי מסלק ליה: פ"ט פ"ט פ"ט פ"ט. ושקיל לוקח מחלה או שלש
או רביע וכן יורש. אי נמי כוליה שנתא כמתימין מפני תקנת
השנים כדאמרן לעיל בשמעתא קמייתא [מ"ד]: כל זכום שפלא לידו.
וכי הכי דגזול אי אשנה הוה שקיל
מחלה או שלש או רביע הכי נמי כי
אשנה לוקח שקיל מחלה או שלש או
רביע ולכ"ה דר"ש: וקטליה. קל"ז:
לא קני. לשלומי דמי אלא היכי ליה
דיקלא גופיה דליכא שני השס
למקנייה: גו"י. כל"ז ט"ז טריקני"ש:
קלוזי"א. קרש"י: הו"ל. שנתקן
עלה עלה מן השדרה: חופ"א.
אשקנז"א שני מכדיס את הבית
וזולק כל הולא לשני דמו לא
הדר: שרש"א. ה"ל: ס"פ ס"פ. ק"פ
חומר האמצעי העליון מיומם היא:
מ"א

מכר מה שהשביח הוריש: בעי רבא השביח לוקח מהו בחר דבעיא
יהדר פשטה מה מכר ראשון לשני כל זכות שכתב לידו: בעי רבא
השביח עובד כוכבים מהו א"ל רב אחא מדפתי לרבינא יתקנתא לעובד
כוכבים ניקו ונעבוד אמר ליה לא צריכא בגון דובניה לישראל סוף סוף
הבא מחמת עובד כוכבים הרי הוא כעובד כוכבים לא צריכא בגון דגזול
ישראל חובנה ניהליה והשביחה עובד כוכבים והדר עובד כוכבים חובנה
לישראל מאי מי אמרינן כיון דמעיקרא ישראל והדר ישראל עברי רבנן
תקנתא או דלמא כיון דאיכא עובד כוכבים באמצע לא עברו ליה רבנן תקנתא
יתיקו: אמר רב פפא יהאי מאן דגזול דיקלא מחבריה וקטליה אע"ג דשדא
מארעא ארעא דידיה לא קני מאי טעמא מעיקרא דיקלא מיקרי והשתא
נמי דיקלא מיקרי דיקלא ועבד ג' גו"י לא קני השתא מיהת גזול דדיקלא
מיקרי ג' גו"י ועבדינהו כשורי קני כשורי ר' רב"ב ועבדינהו כשורי זוטרי
לא קני ועבדינהו קצוצייתא קני אמר רבא יהאי מאן דגזול לוליא
ועבדינהו הוצי קני מעיקרא לוליא והשתא הוצי הוצי ועבדינהו
חופיא קני מעיקרא הוצי והשתא חופיא חופיא ועבדיה שרשורא לא קני
מאי טעמא דהדר סתר ליה והוי חופיא חופיא חופיא רב פפא נחלקה היתומים
מהו תא שמע דאמר רבי מתון אמר רבי יהושע בן לוי ניטלה היתומים פסול
מאי

לוקח שדה חבירו שלש נרשות וכן מוקי לה במסקנא געשאו אפוחיקי וגם במחילה משמע דמייירי געשאו אפוחיקי דקאמר על היתומים
להביא ראיה מ"ט ארעא כיון דלגובינא קיימא כמאן דגביא דמיה ואי לא מייירי דשיה אפוחיקי אמאי ה"ל חזקת ב"ח ויתמי
יימו ראיה אדרבה ארעא חזקת יתמי קיימא דאי בעי מסלקי ליה בזוזי ועל ב"ח להביא ראיה אלא ודאי געשאו אפוחיקי איירי
וגרע כמו של בעל חוב טפי כמה שעשה לו הלוה אפוחיקי דה"ל כחמת משדומי דמשלס יראה למי שמעיה ואילו לא עשאו אפוחיקי
היה גובה הכל מן היתומים בלא פריעת יראה כמו מלקוחות דפירשמי והשתא מנינו למימר דכלקוחות נמי א"ש עשאה אפוחיקי י"ש לו
לשלם ללוקח היראה אפי' מסיק ביה שיעור ארעא ושנתא ולמסקנא דמוקי לה הכא געשאה אפוחיקי לא נחלק ע"ד בין מסיק ביה
שיעור ארעא ולא מסיק ובטל במסקנא אותו חילוק דכיון שעשאו אפוחיקי משלס יראה אע"ג דמסיק שיעור ארעא ושנתא ומיהו י"ש
לחלק דכלקוחות כיון שיש להם על מי לחזור היכא דמסיק שיעור ארעא ושנתא אינו פורע יראה אפי' עשאה אפוחיקי דמשום דעשה
אפוחיקי לא יגרע כח ב"ח נכך כיון שיש ללוקח על מי לחזור דדוקא לומר דבמסקנא דמוקי לה געשאה אפוחיקי לא לר"ך למה שהיה
מחלק בין מסיק ביה שיעור ארעא ללא מסיק שהרי כל אלו דברי רב אשי שהיה משיב לרבינא דבכל הספרים כתוב אמר ליה
הא דמסיק ביה שיעור ארעא כו' א"ל הכא במאי עסקינן דשיה ניהליה אפוחיקי ואין דומה שהיה חוזר מדבריו הראשונים
ומיהו אור"י לפי הספרים שכתוב בהן אמר ליה כן בשנה המגיע לכתיבם כאן כו' אותו מירוך ודאי לא קאי ומיהו ברוב הספרים
גריקין וכי מיומם כלן בשנה המגיע לכתיבם כו'. פלוגתא היא דפרק מי שהיה נשוי (מבנות דף ט"ז: ושם)
גבי ההוא גברא דהוה מסקי ביה אלפא זוזי ומאן דאית ליה דלא מצי מסלק ליה היינו רמי בר חמא דסבר החס למימר דהיינו מתניין:
בל ובות שהבא י"ד. (א) אע"ג דבפ"ק דב"מ (דף טו: ושם) משמע דלפי' לרב דלמר י"ש לו שנה בשלם הכיר בה שאינו שלו ולקחה
היינו מגזול אכל גזול לא יידי שנה היינו נקלקע שאין נגזלת דגזול גופיה לית ליה שנה אכל הכא במטלטלין שיש שנה לגזול
מפני תקנת השנים גם ללוקח ממנו י"ש לו: דגזול דיקלא וקטליה. אע"ג דגזול בהמה וקטלה קני החס הוה שיעור דמיינכר טפי:
נחלקה היתומים כו'. מ"א ר"י במשנת הגלוס (ב) ניטלה היתומים אותו הולגו העליון בראש הולגו שאין הולגו למעלה הימנה
הוא כוח הזין דבוקין זה בזה ונקראין חיומת וכן משמע מתוך ה"ג שרונים לפרש כן ולדבריהם לא ימצא לנו חלוקה
כי בעורח נמצאין אותן שיש להם חיומת מה אפי' אחד ביה מאות ויש לומר שאף לדבריהם אין פסול אלא שהיה מתחילה בענין זה ונחלק
שנשתנה מנתינו ונקוטנרס פירש נחלקה חיומת שני עלים עליונים אמצעיים ששם כלה השדרה נחלקה זה מזה ונסדקה השדרה עד
העליון של מטה מהן ומתוך פירוש משמע שנסדקה השדרה כל כך שגראה העליון העליונים חלוקין ומפחרין זה מזה ועוד אור"י דש מפרשים שכל
עלי הולגו כפולין כל אחד לשנים ויש בראש הולגו בסוף השדרה ב' עליון יוצאין ממנה שכל אחד כפול לשנים כשאר עלי הולגו ואותם שנים
עליון היוצאין מהשדרה נקראין חיומת ואכנהו בעי נחלקה חיומת מהו אם נחלקו זה מזה דהיינו קצת מן השדרה ומיהו אין רוב הולגוין
נמצאין בענין זה ומכל מקום י"ש לומר דבעי דאי משתנה כה"ג חיומת ומחלקה מהו: נ"ב ח"ה היתומים פ"א. נראה לר"י דהא
דלמר נקטס רשאו פסול היינו שנקטמו הרבה מן העליון מדע דאין לך נקטס יותר מנגזלת חיומת ומשמע דוקא ניטלה אכל
נקטס כשר ועוד אר"י דמצי למימר דניטלה אכתיבא ליה דס"ד דהוה דרס טפי שניטלה כולה יותר מנקטס:

ועבדיה